

Posudek oponenta habilitační práce

Masarykova univerzita

Uchazeč

JUDr. Miloš Matula, CSc.

Habilitační práce

Proměny funkce veřejné správy

Oponent

prof. JUDr. Igor Palůš, CSc.

Pracoviště oponenta, instituce

Katedra veřejnoprávných disciplín, Fakulta veřejnej správy
Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Posudok:

Východiskovým predpokladom vedeckého (odborného) charakteru každej monografickej práce je aktuálnosť problematiky, ktorá je jej obsahom, originálna, prípadne netradičná, spôsob jej spracovania, ako aj argumentačne zdôvodnené návrhy možných riešení tých problémov, ktoré autor považuje za prioritné z pohľadu daného vedeného odboru, ale aj požiadaviek spoločenskej praxe. Autor si kladie za cieľ analyzovať premeny funkcie (funkcií) verejnej správy a mechanizmus jej fungovania v podmienkach Českej republiky vo svetle všeobecných tendencií európskeho vývoja súvisiacich s meritom práce. V právnej spisbe je dosť publikačných výstupov zaoberajúcich sa verejnou správou, avšak problematika funkcií verejnej správy je v nich spracovaná skôr parciálne, či okrajovo. V tomto zmysle možno pozitívne hodnotiť počín habilitanta predložiť monografické spracovanie danej tématiky, ktoré má v sebe nielen požiadavku aktuálnosti, ale aj potrebný stupeň originality prejavujúci sa v metodologickom prístupe i obsahovom zvládnutí zvolenej témy.

Autor zvolil netradičnú štruktúru práce, ktorú nedelí na ucelené a vzájomne prepojené kapitoly (podkapitoly), ale analyzuje jednotlivé segmenty verejnej správy a to ako súčasť širších súvislostí (globalizácia, európska integrácia, právny štát, deľba moci), ale aj ako dôsledok zmien vo vnútri samotnej verejnej správy determinovaných procesmi odohrávajúcimi sa v českej spoločnosti po roku 1989, avšak s reflexiou aj na vývoj pred týmto medzníkom. Takto zvolenú štruktúru možno akceptovať, pretože monografická práca v konečnom dôsledku predstavuje kompaktný celok, ktorý umožnil autorovi naplniť ním zvolený cieľ.

Východisko možných zmien v obsahu funkcií verejnej správy habilitant viaže na tri tendencie ovplyvňujúce vývoj v súčasnom európskom priestore. Medzi ne zaraduje: zvýšenie dôrazu na rozvíjanie právneho štátu, inšpiráciu európskeho kontinentálneho práva anglo-americkým právom a vznik, resp. rozvoj európskych integračných procesov. Syntéza týchto

troch faktorov sa – viac či menej – prelína obsahom celej monografickej práce, osobitne však pri analýze zmien v systéme delby moci ako jednom z východiskových princípov európskeho (českého) konštitucionalizmu. Oslabenie pozície moci zákonodarnej a výkonnej a posilňovanie moci súdnej sa následne premieta do väčšiny prvkov fungovania verejnej správy z pohľadu jej právnej regulácie, ale aj faktického fungovania.

Autor v prevažnej väčšine svojich analýz vychádza z tradičného ponímania verejnej správy ako formy verejnej moci, avšak – čo hodnotím pozitívne – verejnú správu analyzuje aj ako službu, pričom prekračuje rámec chápania jednotlivca ako klienta a poukazuje, uvedomujúc si mocenský prvok vo verejnej správe, na pozíciu verejnej správy ako služby spoločnosti, ktorej je jednotlivec (občan) súčasťou. Obidve ponímania verejnej správy (forma verejnej moci, resp. služba) analyzuje habilitant z pozície právnika, správne však poukazuje na interdisciplinárnosť verejnej správy a s ňou súvisiacu nutnosť jej hodnotenia aj z pohľadu iných vedných disciplín (napr. ekonómie, informatiky, sociológie a pod.)

Z hľadiska obsahu monografickej práce sa mi zdajú prínosnejšie tie časti, ktoré sú výraznejšie prepojené s realitou verejnej správy v podmienkach Českej republiky (najmä diferenciácia verejnej správy, personálny prvok vo verejnej správe, právne limity regulácie, tvorba práva a funkcie verejnej správy, problematika decentralizácie a súvislosti s ňou spojené, efektívnosť reforiem vo verejnej správe), než tie, v ktorých dominuje teoretické poňatie problematiky, miestami ovplyvnené príliš vedeckou produkciou autorov z vybraných západoeurópskych štátov, osobitne z anglo-amerického regiónu. Nie všetky formulované názory sa mi zdajú akceptovateľné pre stredoeurópsky priestor, skôr sa pohybujú v rovine abstrakcie, či virtuality (napr. formálne a neformálne organizácie verejnej správy, virtualita verejnej správy).

Autora však treba pochváliť za prístup, ktorý zvolil pri analýze jednotlivých prvkov a súčastí charakterizujúcich verejnú správu a jej funkcie. Vníma ich vo vzájomných súvislostiach, objasňuje ich podstatu, formuluje riziká legislatívneho zakotvenia, upozorňuje na možné problémy aplikačného charakteru (napr. odborná a funkčná rovina diferenciácie verejnej správy a dopad ich vzájomného prepojenia, obsahová a aplikačná postupnosť v smere: špecializácia personálneho prvku – požiadavka koncepčného rozhodovania – interdisciplinárny charakter verejnej správy – aplikácia práva v prostredí verejnej správy).

Z pohľadu celkového hodnotenia prínosu posudzovanej monografickej práce chcem oceniť skutočnosť, v zmysle ktorej autor na relatívne úzkom priestore vymedzil mnoho problémov súvisiacich s funkciami verejnej správy a ich možnou premenou. Problémy nielen pomenoval, ale analyticky zhodnotil a hoci má práca prevažne teoretický charakter, naznačil možné riešenia, ktoré argumentačne zdôvodnil opierajúc sa o súčasné európske trendy, úroveň právnej vedy, ale aj fungovanie súčasnej verejnej správy všeobecne a v Českej republike zvlášť. V tomto smere považujem názory habilitanta za pôvodné a vnímam ich ako cenný vklad do pluralistického poňatia a hodnotenia verejnej správy, osobitne obsahu jej funkcií a ich možnej premeny. Mnohé z myšlienok autora obsiahnutých v práci si zaslúži ďalšie vedecké spracovanie v podobe článkov, štúdií, alebo aj v podobe monografickej.

V naznačovanom zmysle je posudzovaná monografická práca prínosom pre rozvoj vedy správneho práva, ale aj vedy ústavného práva.

Ak budeme vychádzať z premisy, podľa ktorej najlepším pomocníkom praxe je výborná – či aspoň dobrá – teória, potom je zodpovedaná aj otázka prínosu predmetnej práce pre prax. Nerobím si ilúzie o priamej úmere uvádzanej premisy, avšak medzi teóriou a praxou má dôležité miesto legislatíva, a pre ňu obsahuje posudzovaná práca celý rad inšpiratívnych myšlienok, či námetov, zasluhujúcich si podobu formálneho vyjadrenia v právnych predpisoch.

Dotazy oponenta k obhajobě habilitační práce (počet dotazů dle zvážení oponenta):

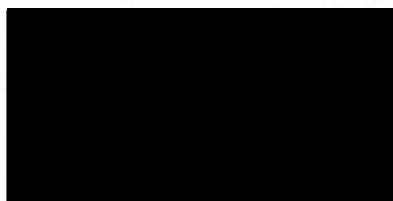
Bol som jedným z oponentov monografickej práce „Proměny funkce veřejné správy“ v roku 2017, keď ju autor zadával do tlače. Keďže pripomienky, ktoré som v tej dobe vyslovil v oponentskom posudku autor zapracoval, na tomto mieste obmedzím svoje dotazy (otázky) na tieto dve:

1. Rozruch okolo migračnej vlny síce toho času ustal, ale migrácia ako fenomén je (a zrejme i bude) prítomná stále. Otázka znie: do akej miery a akým spôsobom by mohla migrácia ovplyvniť obsah funkcií verejnej správy?
2. Habilitant zaujímavým spôsobom rozvíja v práci vzťah samostatnej a prenesenej pôsobnosti územných samospráv. Bol by som rád, keby formuloval svoj názor, akým spôsobom sa bude uberať právna regulácia tohto vzťahu s prihliadnutím na personálne a finančné možnosti samospráv, osobitne obecnej samosprávy?

Závěr

Habilitační práce JUDr. Miloše Matuly, CSc. „Proměny funkce veřejné správy“ **splňuje** požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru Správní právo a právo životního prostředí.

Košice, dňa 15. 7. 2019

podpis